واکنش

مقاومت فلسطین: بسته شدن مسجدالاقصی اعلام جنگ است

اقدام رژیم صهیونیستی مبنی بر بستن مسجدالاقصی به روی نمازگزاران فلسطینی، خشم جهان اسلام را در پی داشته است. کمیته‌های مقاومت در غزه، بسته شدن مسجدالاقصی از سوی رژیم صهیونیستی را اعلام جنگ دانست. اتحادیه عرب و سازمان همکاری اسلامی نیز به سران صهیونیست هشدار دادند که این اقدام به تشدید تندروی و افزایش بحران می‌انجامد.

اقدام رژیم صهیونیستی در بستن درهای مسجدالاقصی واکنش تند گروه‌های مقاومت فلسطین و جهان اسلام را به دنبال داشته است. به گزارش پایگاه العهد، کمیته‌های مقاومت در غزه روز شنبه اعلام کرد که بسته شدن مسجدالاقصی از سوی رژیم صهیونیستی و جلوگیری از ادای نماز در این مسجد، اعلام جنگ است. کمیته‌های مقاومت تأکید کرد که امت اسلامی باید به یاری مقدسات خود بشتابد. جنبش مقاومت اسلامی حماس هم اعلام کرد که این جنبش اقدام دولت صهیونیستی در بستن مسجدالاقصی را بسیار خطرناک می‌داند. به گزارش مرکز اطلاع‌رسانی فلسطین، فوزی برهوم، سخنگوی این جنبش طی بیانیه‌ای از تمامی آحاد ملت فلسطین خواست در واکنش به این اقدام به انتفاضه قدس شدت بخشیده و با اشغالگران صهیونیست در مناطق مرزی درگیر شوند و از مسجدالاقصی حراست و پاسداری کنند و تمامی معادلات دشمن صهیونیستی را بر هم زنند. ابو احمد فواد، معاون دبیرکل جبهه مردمی برای آزادی فلسطین نیز در واکنش به اقدام اسرائیل تأکید کرد: «این عملیات شهادت‌طلبانه جوانان فلسطینی در مسجدالاقصی سرآغاز انتفاضه‌ای جدید خواهد بود.» ابو احمد فواد در گفت‌وگو با شبکه المیادین گفت: «این یک پیشرفت بی‌سابقه در عملیات شهادت‌طلبانه به شمار می‌رود، زیرا چند روز پیش نیز یک عملیات دیگر در باب العامود روی داد. بنابراین این عملیات از باب العامود آغاز شد و امروز آن را در الاسباط و در داخل مسجدالاقصی می‌بینیم. این نشان‌دهنده تأکید همه ملت ما در همه خاک فلسطین بر این مطلب است که قدس پایتخت فلسطین است و ملت فلسطین و قهرمانان و جوانان فلسطینی از مقدسات دفاع می‌کنند.» روز جمعه در پی یک عملیات استشهادی جدید در نزدیکی باب‌العامود در داخل محوطه مسجدالاقصی در قدس اشغالی، سه فلسطینی به شهادت رسیدند و پنج صهیونیست نیز زخمی شدند که دو تن از صهیونیست‌ها در پی شدت جراحات وارده به هلاکت رسیدند. در پی این عملیات، پلیس رژیم صهیونیستی دروازه‌های شهر قدیمی در قدس و مسجدالاقصی را بست و به نمازگزاران اجازه ورود به این مسجد را نداد و از ورود شیخ حسین، خطیب مسجدالاقصی به این مکان جلوگیری کرد. به گزارش شبکه اسکای نیوز، در پی عملیات شهادت‌طلبانه، پلیس رژیم صهیونیستی تعدادی از نزدیکان عاملان این عملیات را طی عملیات یورش به محله عین النبی در شهر ام‌الفحم، زادگاه این جوانان بازداشت کرد. این نخستین بار از سال ۱۹۶۷ میلادی به شمار می‌رود که رژیم صهیونیستی مانع از برگزاری نماز جمعه در مسجدالاقصی شد. نزدیک به دو سال از آغاز انتفاضه قدس می‌گذرد، اما جوانان فلسطینی، بدون تشکیلات سازمانی و دستور از سوی هیچ یک از گروه‌های مبارز، به شکل خودجوش اقدام به حمله به نظامیان صهیونیست کرده‌اند.

■ خشم جهان اسلام

جهان اسلام نیز همسو با گروه‌های مقاومت فلسطین، به اقدام اشغالگران واکنش نشان دادند. احمد ابوالغیط، دبیرکل اتحادیه عرب با محکوم کردن این اقدام گفت که اقدامات رژیم صهیونیستی در قدس اشغالی به تشدید تندروی و افزایش بحران می‌انجامد. به گزارش المیادین، سازمان همکاری اسلامی هم بسته شدن مسجدالاقصی توسط رژیم صهیونیستی و جلوگیری از برگزاری نماز جمعه در آن را محکوم کرد. احمد الخطیب، رئیس دانشگاه الازهر اقدام اشغالگران در بستن مسجدالاقصی را یک عمل تحریک‌آمیز خواند و گفت: «این عمل، خشم مسلمانان را در تمام نقاط جهان برخواهد انگیخت.» اتحاد جهانی علمای مسلمان نیز ضمن محکومیت این اقدام گفت: «آن زمان که اسرائیل دست به اعمال جنایتکارانه و خطرناک می‌زند و مانع از آن می‌شود که مسلمانان در یکی از مقدس‌ترین اماکن مذهبی، نتوانند فرایض الهی خود را به جای آورند. امت اسلامی کجا هستند؟ آنها تنها نظاره‌گر هستند.» وزارت امور خارجه ترکیه هم خواستار باز شدن درهای این مسجد به روی نمازگزاران مسلمان شد.

■ موضع متفاوت بحرین و عربستان

در شرایطی که بسیاری از مقامات جهان اسلام بسته شدن مسجدالاقصی را محکوم کرده و نسبت به عواقب آن هشدار دادند، اما برخی کشورهای مرتجع عرب موضع متفاوتی را در پیش گرفتند. به گزارش روزنامه قدس‌العربی، خالد بن احمد، وزیر امور خارجه بحرین جمعه شب با انتقاد از عملیات سه جوان فلسطینی در اطراف مسجدالاقصی، در صفحه شخصی خود در توئیتر نوشت: «نماز در مسجدالاقصی حق مسلم مسلمانان است، اما مسئله کشته شدن پلیس رژیم صهیونیستی معاهدات و به ویژه کنوانسیون چهارم ژنو را از آن باز می‌دارد.» توئیت خالد بن احمد با واکنش شدید کاربران روبه‌رو شد که در پی آن وزیر امور خارجه بحرین را طرفدار رژیم صهیونیستی خواندند. همچنین احمد بن سعید القرنی یک مفتی سعودی در صفحه توئیتری خود ادعا کرد: «آیا حرمت خون مسلمان فلسطینی کمتر از مسجدالاقصی است؟ از خدا بترسید و خون مردم را مباح نکنید، چه کسی گفته است که مرگ در راه مسجدالاقصی شهادت است؟» القرنی از مردم فلسطین خواست از رهبران ماجراجوی خود پیروی نکنند، زیرا فلسطینی‌ها هیزم جنگی محکوم به شکست شده‌اند. حمایت رژیم‌های مرتجع عرب از اسرائیل در حالی است که در ماه‌های اخیر گزارش‌های زیادی از عادی‌سازی روابط بین عربستان سعودی و شیوخ خلیج فارس با رژیم صهیونیستی منتشر شده است.

چالش

شرط صدها میلیاردی ترامپ برای رفتن به ریاض

دونالد ترامپ تصریح کرد که به عربستان سعودی گفته بود اگر صدها میلیارد دلار برای خرید تسلیحات و تجهیزات امریکایی و سرمایه‌گذاری در امریکا کنار نگذارند، به عربستان سعودی سفر نمی‌کند.

در حالی که بسیاری از رسانه‌های غربی از اولین سفر خارجی دونالد ترامپ در مقام رئیس جمهور امریکا به عربستان سعودی انتقاد کرده بودند، او اخیراً دلیل انجام این سفرش را توضیح داده است. رئیس جمهور امریکا در مصاحبه با «سی‌بی‌ان» گفت که در دیدار اخیرش با رئیس جمهور روسیه توانسته با او کنار بیاید و این موضوع خوبی است. دونالد ترامپ همچنین تأکید کرد که اهدافش با ولادیمیر پوتین، رئیس جمهور روسیه تفاوت دارند، زیرا او برای امریکا و پوتین برای روسیه تلاش می‌کند. رئیس جمهور امریکا در بخش دیگری از مصاحبه به موضوع سفرش به عربستان سعودی و همچنین اختلافات اخیر در قبال قطر پرداخت. ترامپ با تأکید بر اینکه روابط او با کشور قطر خوب است، افزود که هیچ مشکلی در خصوص ادامه حضور پایگاه نظامی امریکا در قطر وجود ندارد. او افزود: «اگر مجبور شویم قطر را ترک کنیم ۱۰ کشور آماده ایجاد پایگاه نظامی برای ما هستند و معتقدم که این کشورها حاضرند هزینه ساخت این پایگاه‌ها را هم بدهند.» رئیس جمهور امریکا به سفر اواخر اردیبهشت خود به عربستان سعودی هم اشاره کرد و گفت که او به سعودی‌ها گفته بود برای انجام این سفر، باید صدها میلیارد دلار برای امریکا کنار بگذارند. وی تصریح کرد: «دو روز خیلی خوب (در عربستان سعودی) داشتم. عربستان سعودی صدها میلیارد دلار برای خریدن هواپیماهای ما، تجهیزات نظامی ما و سرمایه گذاری در کشور ما کنار گذاشتند و من گفتم که شما باید این کار را بکنید وگرنه من (به عربستان سعودی) نمی‌آیم. همه این قراردادهایی که بسته شد، قراردادهای خوبی برای کارگران امریکایی بود.» در سفر ترامپ به عربستان، سعودی‌ها قراردادی به مبلغ ۵۰۰ میلیارد دلار برای خرید تسلیحات و دیگر صنایع از واشنگتن امضا کردند.

مجادله در کاخ سفید درباره چگونگی تغییر رژیم ایران!

گزارش یک

هر پنج کشور توافق هسته‌ای جولای ۲۰۱۵ با ایران در دومین سالگرد توافق هسته‌ای با صدور بیانیه رسمی یا در شکل و شمایل غیررسمی از این توافق حمایت کردند. شرایط در داخل امریکا کمی متفاوت است. حامیان برجام در واشنگتن آن را ستوده و می‌گویند امریکا و قدرت‌های جهانی با برجام «بدون شلیک حتی یک گلوله، زیرساخت هسته‌ای ایران را از کار انداختند.» مقام‌های دولت سابق امریکا و برخی دست‌اندرکاران سیاست خارجی دونالد ترامپ، از حامیان این دیدگاهند. در مقابل، شماری از استراتژیست‌های دولت ترامپ و در رأس آنها استیوبانون می‌گویند «برجام» از این جهت که چارچوبی برای تنبیه ایران به خاطر رفتارهای هسته‌ای‌اش فراهم نمی‌آورد، معتبر نیست و خواستار خروج از آن هستند.

به گزارش «جوان»، در ششمین ماه ورود دونالد ترامپ به کاخ سفید، دو صف‌بندی متفاوت حول توافق هسته‌ای با ایران در حال شکل گرفتن است، صف‌بندی‌هایی که دو راهکار متفاوت در نحوه برخورد با ایران را در دستور کار خود قرار داده است. در حالی که دونالد ترامپ، رئیس جمهور امریکا در آوریل ۲۰۱۷ (سه ماه پیش) دستور بررسی مجدد توافق هسته‌ای ایران را داد تا مشخص شود این توافق با منافع امنیت ملی امریکا مطابقت دارد یا نه، موافقان برجام در واشنگتن صف‌بندی خود را مقابل مخالفان روشن‌تر کرده‌اند. در نوک پیکان حامیان برجام، مقام‌های دولت اوباما از جمله جان کری قرار دارند. کری روز جمعه در دومین سالگرد توافق هسته‌ای ایران با ۱+۵ در یادداشتی ضمن حمایت از توافقی که او خود معمار آن بوده، نوشت که امریکا توانست با این توافق ایران را متقاعد کند که مسیر خود را تغییر بدهد: «هنگامی که توافق هسته‌ای حاصل شد، ایران ذخایر کافی برای ساخت چندین سلاح هسته‌ای در اختیار داشت. برنامه تسلیحات هسته‌ای آنها برای بیش از یک دهه، رو به جلو حرکت کرده بود. با این توافق آنها را متقاعد کردیم که همه با هم، این مسیر را تغییر دهیم.» او دستاوردهای خود را در کسوت وزیر خارجه امریکا برشمرده و نوشته است: «فکر نمی‌کنم چیزی با اهمیت‌تر از رسیدن به توافقی تاریخی باشد که از دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای جلوگیری کرده است.» فارین پالیسی نیز در یادداشتی جداگانه توافق هسته‌ای با ایران را از این جهت با اهمیت برشمرده که توانست «بدون شلیک حتی یک گلوله، زیرساخت‌های هسته‌ای ایران را از کار بیندازد.» حامیان برجام در داخل تیم اوباما از جمله خود او معتقدند که توافق هسته‌ای با ایران زمینه را برای تغییر رفتار ایران در دیگر زمینه‌ها نیز فراهم خواهد کرد. اوباما در گفت‌وگو با نیویورک تایمز با اشاره به نتایجی که توافق هسته‌ای می‌تواند به‌بار بیاورد گفته بود: «اگر شما یک پایگاه متفاوت از افراد حاضر در تجارت و مبادلات اقتصادی در داخل ایران داشته باشید، این موضوع شاید نحوه تفکر آنها را درباره هزینه‌های رفتارهای ثبات‌زدا تغییر دهد.

■ حذف وزارت خارجه به نفع «بانون»

«حالا با گذشت شش ماه از ورود دونالد ترامپ به کاخ سفید، ناظران می‌گویند که برخی مقام‌های بلندپایه تیم ترامپ نیز با اندکی تفاوت، در مورد برجام، دیدگاه‌هایی نزدیک به دیدگاه تیم اوباما دارند. منابع امریکایی می‌گویند در حالی که رکس تیلرسون، وزیر خارجه و جیمز ماتیس، وزیر دفاع ترامپ ضمن حمایت از اجرای سختگیرانه برجام، خواستار پایبندی امریکا به آن هستند، استیوبانون، استراتژیست ارشد کاخ سفید از خروج امریکا از این توافق حمایت می‌کند. مایک پومپئو، رئیس سازمان سیا نیز که تا زمان حضورش در کنگره امریکا منتقد این توافق بود، اکنون سکوت کرده و مک مستر، مشاور امنیت ملی امریکا هم از برجام حمایت نمی‌کند. روز گذشته روزنامه امریکایی واشنگتن پست در گزارشی از تشدید اختلافات در داخل سفید خبر داد و نوشت که در حالی که دومین گزارش کاخ سفید درباره پایبندی ایران به برجام تا روز دوشنبه (فردا) منتشر خواهد شد، دونالد ترامپ، رئیس جمهور امریکا وزارت خارجه و وزارت دفاع امریکا از که توافق هسته‌ای با ایران حمایت می‌کنند، از روند بررسی مجدد آن خارج کرده و توافق هسته‌ای با ایران را به دست تندروترین سیاستمداران ضدایرانی سپرده است. تیلرسون در اولین گزارش برجامی خود، در آوریل ۲۰۱۷ هرچند لحن تندی علیه ایران در پیش گرفت و ایران را حامی تروریسم دانست، ولی دست آخر پایبندی ایران به برجام را تأیید کرد. همان موقع منابع غیررسمی در امریکا گفتند که ترامپ، خود شخصاً متن گزارش «تیلرسون» به کنگره را تغییر داده و لحن ضدایرانی آن را تندتر کرده است. حال با گذشت سه ماه از انتشار گزارش اول، مقام‌های امریکایی می‌گویند که گزارش روز دوشنبه نیز پایبندی ایران به برجام را تأیید خواهد کرد ولی این گزارش هیچ ضمانتی درباره خارج نشدن واشنگتن از برجام نیست. به گفته آنها، تصمیم‌گیری درباره ماندن امریکا در برجام، بیش از هر چیز به نتیجه بررسی‌هایی وابسته است که در آینده‌ای نه‌چندان دور منتشر خواهد شد، بررسی‌هایی که مقام‌های امریکایی درباره آن به واشنگتن پست گفته‌اند که وزارت خارجه امریکا به عنوان حامی برجام، از آن کنار گذاشته شده است. واشنگتن پست نوشته است: «در هفته‌های گذشته، یک دفتر جداگانه در وزارت خارجه به نام «اداره اجرای توافق هسته‌ای» که اوباما آن را تشکیل داده بود، با مأموریت تعیین سیاست کلی امریکا در خاورمیانه ایجاد شده است.» یک مقام امریکایی به واشنگتن‌پست گفته که گزارش تأیید پایبندی ایران که طبق مصوبات قانونی بایستی تا قبل از روز دوشنبه (فردا) تقدیم کنگره این کشور شود، برآمده از مجادلاتی داغ در درون امریکا میان گروه‌های طرفدار اعمال فشار علیه ایران - شامل برخی مقام‌های کاخ سفید و نمایندگان کنگره امریکا- و مقام‌هایی در کابینه است که حامی پایبندی امریکا به مفاد توافق هسته‌ای با ایران هستند.

■ تغییر رژیم با رویکردهایی متفاوت

طی دو روز گذشته تقریباً هر پنج کشور طرف توافق هسته‌ای تابستان ۱۳۹۴ با ایران به جز امریکا، حمایت خود را از برجام اعلام کردند. توئیتر فارسی سفارت فرانسه در ایران بر پایبندی این کشور به تعهداتش در توافق هسته‌ای به مناسبت دوسالگی برجام تأکید کرد: «سفیر فرانسه در ایران (فرانسوا سنمو) یادآور می‌شود که کشور فرانسه به اجرای برجام در تمامی زمینه‌ها پایبند است.» وزارت امور خارجه آلمان در دومین سال حصول توافق هسته‌ای بر لزوم اجرای کامل این توافق تأکید کرد و گفت: آلمان خواهان اجرای بدون قید و شرط برجام به نفع تمام طرف‌های این توافق است. پیش از این وزیر خارجه روسیه، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا و دولت انگلیس هم در بیانیه‌ها و موضع‌گیری‌های جداگانه از توافق هسته‌ای با ایران حمایت کرده بودند، ولی این نکته که «کاخ سفید و وزارت خارجه امریکا بیانیه‌ای در این‌باره صادر نکردند»، طی دو روز گذشته توجه‌ها را به خود جلب کرده است. ناظران می‌گویند در حالی که دولت اوباما توافق هسته‌ای با ایران را زمینه‌ساز توافقات گسترده‌تر در سایر حوزه‌ها می‌دانست که می‌تواند زمینه‌های تغییرات داخلی در ایران را فراهم کند، مقام‌های دولت ترامپ طیف گسترده‌تری از گزینه‌ها را مدنظر دارند که نتیجه آنها تفاوت چندانی با سیاست تغییرات مدنظر تیم اوباما ندارد. جیمز ماتیس، وزیر دفاع امریکا دوشنبه گذشته در مصاحبه‌ای با «ایلندر»، روزنامه دانش‌آموزان یک دبیرستان ایالت واشنگتن، در یکی از صریح‌ترین موضع‌گیری‌های مقام‌های دولت ترامپ علیه ایران، جمهوری اسلامی را یک حکومت شنیع خواند که به گفته او «مردم ایران باید از دست آن خلاص شوند.» او در عین حال گفته که نباید کاری کرد که مردم «ایران با این حکومت نامحبوب متحد شوند. اگر شما هر دوی آنها را تحت فشار قرار بدهید، نتیجه این است که آنها به هم نزدیک خواهند شد.» مایک پمپئو، رئیس سازمان اطلاعات مرکزی امریکا (سیا) نیز با جملاتی متفاوت گفته است: «تهران مشخصاً آرزوی تبدیل شدن به قدرت هژمونیک منطقه را دارد و اگرچه ما هم اکنون روی نابودی داعش تمرکز کرده‌ایم (اما) ایران، بزرگ‌ترین چالش بلندمدت ما در خاورمیانه است.» از جملات پمپئو این‌طور به نظر می‌رسد که دولت ترامپ بعد از چند ماه خلأ در سیاستگذاری، در حال حرکت به سمت سیاست اعلانی رویارویی با ایران به عنوان اولویت است. رئیس سیا مدعی شد: «در ایران، ما با دشمنی مواجه هستیم که در حال جولان دادن است. برخلاف داعش، جمهوری اسلامی ایران یک دولت- ملت قدرتمند است که بزرگ‌ترین حامی دولتی تروریسم در جهان است.»

روسیه توافق با امریکا را به ایران توضیح داد

گزارش ۲

ایران و روسیه دو متحد کلیدی دولت سوریه هستند که توانسته‌اند با ترکیب توانایی‌ها و قابلیت‌های خود ضربه‌ای راهبردی به پروژه‌های غرب به رهبری امریکا در سوریه وارد کنند، هرچند دو کشور درباره بعضی مسائل از جمله امنیت رژیم صهیونیستی اختلاف‌نظر دارند و همین مسئله باعث شده تا رهبران مقاومت با اکراه به توافق اخیر پوتین و ترامپ در جنوب سوریه نگاه کنند. حالا نماینده ویژه روسیه وارد تهران شده تا درباره آتش‌بس اخیر در جنوب سوریه به مقامات کشورمان توضیح دهد.

الکساندر لاورنتیف، نماینده ویژه رئیس جمهور روسیه در امور سوریه عصر روز گذشته با علی شمخانی، نماینده مقام معظم رهبری و دبیر شورای عالی امنیت ملی دیدار و پیرامون آخرین تحولات سوریه و روند حل بحران در این کشور گفت‌وگو کرد. نماینده ویژه پوتین گزارشی از تفاهم روسیه، اردن و امریکا در خصوص منطقه کاهش تنش در جنوب غرب سوریه ارائه کرد. توافق اخیر رؤسای جمهور امریکا و روسیه در جنوب سوریه برای برقراری آتش‌بس از روز یک‌شنبه اجرایی شد. محور مقاومت با توجه به سابقه بدعهدی امریکا و همچنین حضور بعضی گروه‌های تروریستی متحد اسرائیل همانند جبهه النصره (شاخه سوری القاعده) در جنوب غربی سوریه حاضر نشده پای توافق را امضا کند. با وجود این کارشناسان معتقدند مخاطرات همکاری با مسکو کمتر است. سعدالله زارعی، کارشناس مسائل منطقه می‌گوید: برقراری مناطق «کمتر درگیر» یا «آتش‌بس محدود» اساساً یک ایده روسی است که بر مبنای کمک به روند گفت‌وگوهای سیاسی و کاستن از آتش درگیری میان دولت سوریه و مخالفان آن شکل گرفته است. پیش از این روس‌ها اعلام کردند در چهار منطقه درگیری شامل مناطقی از استان‌های دمشق، ریف، حمص و حماء شاهد کاهش درگیری خواهیم بود و شهروندانی که طی سال‌های اخیر از این مناطق رفته‌اند می‌توانند به خانه‌هایشان بازگردند و آن دسته از گروه‌های مسلحی که به این طرح پیوندند می‌توانند از مزایای آن شامل مشارکت در فرآیند مذاکرات صلح آستانه برخوردار شوند. این موضوع از آنجا که مبتنی بر کاهش فشار روی دولت و نیروهای مسلح سوریه بود از سوی دمشق و تهران حمایت شد، هرچند ایران و سوریه نسبت به موفقیت این طرح تردیدهایی داشتند. در این بین حفظ توافق مشترک ایران، روسیه و سوریه آنقدر اهمیت دارد که حتی اگر پذیرش طرح ایجاد مناطق کمتر درگیر توأم با مخاطراتی هم باشد با آن به نوعی همراهی شود، اما واقعیت این است که ایران و سوریه در مورد طرح ایجاد مناطق کمتر درگیر اختلاف‌نظر جدی با روسیه نداشتند و منافع آن را بیش از مخاطرات آن می‌دانستند. همانطور که در گزارش روز گذشته جوان آمد، تحلیلگران امریکایی معتقدند بدون ایران اجرای آتش‌بس ممکن نخواهد بود، مسئله‌ای که خود روس‌ها نیز بارها آن را به طرف امریکایی خود گوشزد کرده‌اند. حالا به نظر می‌رسد نماینده ویژه پوتین در امور سوریه تلاش دارد رضایت طرف ایرانی را نیز جلب کند.

■ تفسیر آتش‌بس

بعضی رسانه‌های نزدیک به محور مقاومت به توافق امریکا و روسیه را از دید مثبت نگاه و آن را نشانه کنار آمدن واشنگتن با واقعیت‌ها در سوریه توصیف کردند. «فراس الشوفی» طی گزارشی که روزنامه «الاخبار» چاپ بیروت آن را منتشر کرد، درباره این توافق می‌نویسد: توافق آتش‌بس رؤسای جمهوری امریکا و روسیه در جنوب غربی سوریه را تنها می‌توان به پیروزی قاطع ارتش سوریه و متحدانش در عرصه میدانی پس از سال‌ها مبارزه و نبرد سخت در جبهه‌های درعا و قنیطره ترجمه کرد. در همین حال، ناصر قندیل، تحلیلگر سرشناس لبنانی، در یادداشتی با عنوان «مراحل قبل از سر فرود آوردن امریکا در برابر راه‌حل سیاسی» به تحولات همه‌جانبه اخیر بحران سوریه پرداخته است. وی می‌نویسد: «هدف اصلی از مبارزه جبهه مقاومت در سوریه این بود که به امریکا فهمانده شود که دست از توطئه برای سرنگونی سوریه بردارد و این مأموریت با پیوستن روسیه به جبهه مقاومت در اواخر سال ۲۰۱۵ و همچنین نبرد حلب در اواخر سال ۲۰۱۶ به پایان رسید و در مرحله دوم امریکا را تسلیم این موضوع کردند که هزینه به فرسایش کشیدن سوریه بیشتر از هزینه پیدا شدن راه‌حل سیاسی برای سوریه است.» وی در ادامه خاطرنشان می‌کند: «امریکایی که برای سرنگونی نظام و ارتش سوریه، جنگ در این کشور را فرماندهی کرد هم‌اینک معتقد به ماندنن آنهاست و بار دیگر نظام و ارتش سوریه را به رسمیت شناخت تا خطر بزرگی را که جبهه مقاومت موفق شد امکان بروز آن را ثابت کند از سرش رفع کند و این اوج اقتدار، تجربه و هوشمندی راهبردی سوریه و متحدانش است.»

■ ترس اسرائیلی

محافل نظامی رژیم صهیونیستی مدعی شدند ایران در مرکز سوریه فرودگاهی را اجاره کرده؛ امری که ظاهراً نگرانی شدید این رژیم را برانگیخته است. رژیم صهیونیستی مدعی شد ایران در مرکز سوریه یک فرودگاه را از دولت این کشور اجاره کرده است. بر اساس گزارش روزنامه «الشرق الاوسط»، محافل نظامی اسرائیلی ادعا کردند در راستای مذاکرات سوری- ایرانی، تهران این فرودگاه را اجاره کرده تا یک پایگاه زمینی برای استقرار نظامیان ایرانی ایجاد کند. در ادامه این گزارش آمده است در فرودگاه و پایگاه زمینی مذکور حدود ۵ هزار شبه‌نظامی افغانستانی و پاکستانی تحت فرماندهی سپاه ایران مستقر خواهند شد. آویگدور لیبرمن، وزیر جنگ رژیم صهیونیستی با اشاره به این موضوع، گفته که این رژیم این موضوع (تثبیت حضور ایران در سوریه) را تحمل نمی‌کند و تلویحاً هشدار داده که این موضوع به نتایجی سنگین منجر خواهد شد. از سوی دیگر دور هفتم مذاکرات ژنو بدون هیچ نتیجه قابل ذکری پایان یافت، همانگونه که قبل از آن در مذاکرات آستانه حصول یک طرح برای مشخص کردن چهار منطقه کاهش تنش به شکست انجامید.

نگاه

هادی محمدی

آنچه نماینده آقای پوتین باید بداند...

پرونده سیاسی و نظامی سوریه در شرایط خاصی به سر می‌برد. محور حامی تروریسم در شرایط واگرایی و ناکامی است، لذا هر یک به دنبال رویکردهای انفرادی هستند. امریکا برای خروج از شرایط انفعال به دنبال توافق با روسیه در مناطق جنوبی است تا خود را بازیگری مؤثر نشان دهد. ترکیه حلقه اصلی رایزنی و اقدام امریکا در سوریه نیست و برای ارتقای وضعیت میدانی خود در شمال و شمال غرب حلب برنامه‌هایی دارد و برای ادلب نیز در قالب مناطق چهارگانه کاهش تنش از تمایل روسیه برای جذب ترکیه بهره‌برداری می‌کند. تروریست‌های داخل در شرایط سردرگمی و درگیری‌های داخلی هستند. عربستان با پرونده‌های داخلی و خارجی روبه‌رو است که باید به ساماندهی آنها بپردازد و پتانسیل چندانی برای حضور فعال ندارد. روسیه در دیپلماسی فعال خود، صحنه‌گردان است؛ در دو عرصه تعامل با امریکا و ترکیه، رویکرد خاصی را دنبال می‌کند که نباید از قواعد اصلی مبارزه با تروریسم و احترام و حفظ حاکمیت سوریه و عدم امتیازدهی به تروریست‌ها به حامیان آن عدول کند. امریکایی‌ها از یک گفت‌وگوی ابتدایی در حاشیه گروه ۲۰ برای جنوب سوریه شادمان هستند و شاخص‌های مطلوب خود را تحت عنوان توافق با روسیه اعلام می‌کنند تا نشان دهند در صحنه هستند و ایران از گردونه تصمیمات روی زمین حذف یا در حاشیه است. ترک‌ها هم در آرزوی استقرار در ادلب هستند و توافق ضمنی روس‌ها را دریافت کرده‌اند. حضور لاورنتیف که شنبه در تهران با مقامات ایرانی دیدار داشته، دو پرونده فوق را دربر می‌گیرد. روس‌ها باید بدانند که نشان دادن روحیه همکاری در سوریه، از شدت سیاست‌های ضدروسی امریکا نخواهد کاست و صهیونیست‌ها برای ایجاد کمربند امنیتی در اراضی اشغالی جولان لحظه‌شماری می‌کنند. لذا به جز شهر درعا بقیه مناطق جنوب سوریه و به ویژه مناطق حضور داعش و النصره در جنوب سوریه در قالب مناطق کاهش تنش قرار نمی‌گیرند و هرگونه مذاکره در این زمینه که قواعد اصلی را رعایت نکند، خارج از تعهدات اجرایی است. در منطقه ادلب، ترک‌ها می‌توانند در مرز ادلب با ترکیه مستقر شوند و از تقویت تسلیحاتی تروریست‌ها جلوگیری کنند ولی بقیه مرزهای استانی ادلب باید در اختیار روسیه و در صورت لزوم سوریه و ایران باشد. ترکیه و امریکا زمانی می‌توانند در سوریه نقش مثبت بازی کنند که به حاکمیت سوریه احترام بگذارند و دست از حمایت عملی از تروریست‌ها بردارند و روسیه نمی‌تواند و نباید نسبت به این شرط مهم اغماض کند. بدیهی است طرح کاهش تنش در جنوب سوریه یا ادلب اگر با رعایت قواعد اصلی نباشد، فقط دارای بهره تاکتیکی است ولی خسارت راهبردی به دنبال خواهد داشت.

اخبار کوتاه

■ توصیه‌های آیت‌الله «سیستانی» برای مرحله پساداعش

در نخستین خطبه نماز جمعه شیعیان پس از اعلام پیروزی بر داعش در موصل، آیت‌الله سیدعلی سیستانی مرجعیت عالی شیعیان، طرحی ملی برای مرحله پس از آزادسازی موصل ارائه کرد که مبتنی بر پایان دادن به سهم‌بندی‌های طایفه‌ای و سیاسی، مبارزه با فساد و به حاشیه راندن و اصل شایسته‌سالاری و پاکی در دادن مناصب است. شیخ عبدالمهدی الکربلایی، نماینده آیت‌الله سیستانی و خطیب جمعه کربلای معلی گفت: خشونت و تحریک طایفه‌گرایی در رقابت‌های سیاسی برای دستاوردهای بیشتر، نتیجه‌ای جز خونریزی بیشتر و تخریب کشور و افزایش دخالت‌های منطقه‌ای و بین‌المللی نخواهد داشت و هیچ طرفی در این میان سود نخواهد کرد بلکه همگی خسران خواهند دید. شیخ مهدی الکربلایی از دولت عراق خواست که بر اساس این اصل که تمامی شهروندان عراقی از تمامی مذاهب و ادیان در برخورداری از حقوق برابرند و با یکدیگر تفاوتی ندارند.

■ سفر اردوغان به خلیج فارس برای مذاکره درباره مناقشه قطر

مولود چاوش اوغلو، وزیر خارجه ترکیه در سخنانی تأکید کرد که رجب طیب اردوغان، رئیس جمهور این کشور امیدوار است به زودی به خلیج فارس سفر کند تا درباره تلاش‌های مربوط به حل و فصل بحران قطر رایزنی نماید. وزیر خارجه ترکیه تصریح کرد: همه تلاش‌های ما متمرکز بر دستیابی به راهکاری است که متناسب با قوانین روابط برادرانه باشد. وی این اظهارات را پس از دیدار و گفت‌وگو با شیخ محمد بن عبدالرحمن آل ثانی، وزیر خارجه قطر بیان کرده است. اردوغان از فهرست درخواست‌های کشورهای عربی از قطر برای پایان دادن به این مناقشه انتقاد کرده است.

■ کوبا: موضع ترامپ یک عقبگرد در روابط امریکا و کوباست

رائول کاسترو، رئیس جمهور کوبا در سخنانی ضمن انتقاد از مواضع سخت دونالد ترامپ، رئیس جمهور امریکا علیه این کشور تأکید کرد: «مواضع سختگیرانه ترامپ علیه کوبا یک عقبگرد در روابط هاوانا و واشنگتن به شمار می‌رود، آن هم پس از بهبود تدریجی روابط دو کشور که از سال ۲۰۱۵ آغاز شده بود.» بر اساس این گزارش در حالی که دومین سالگرد بازگشایی سفارت امریکا در کوبا در ۲۰ جولای نزدیک است، رئیس جمهور کوبا از مواضع سختگیرانه ترامپ انتقاد کرده است. ترامپ ماه گذشته در سخنانی در جمع مخالفان کاسترو در میامی تأکید کرد که واشنگتن قوانین سفر امریکایی‌ها به کوبا را تشدید خواهد کرد و محدودیت‌های تجاری فعلی علیه کوبا را حفظ می‌کند.

■ پوتین: قصد جنگ با هیچ کشوری را نداریم

ولادیمیر پوتین، رئیس جمهور روسیه جمعه شب گفت: «ما قصد نداریم با هیچ کس به مشاجره، دعوا یا جنگ بپردازیم، ولی معتقدیم دیگران باید ما را به حساب آورده و به منافع قانونی روسیه احترام بگذارند، بنابراین ما از طریق راه‌های متمدنانه و قانونی روی دستیابی به منافع خویش اصرار خواهیم کرد.» پوتین یادآور شد که روسیه یکی از بزرگ‌ترین کشورهای جهان هم از لحاظ وسعت خاک و هم از لحاظ جمعیت است. روسیه برای اینکه از منافع ملی خویش از راه‌های قانونی و متمدنانه دفاع کند، باید بتواند اطلاعات عینی و صادقانه‌ای و بدون تحریف تاریخی از خود ارائه دهد.

■ حمله هوایی نیروهای امریکایی به مدرسه دخترانه در افغانستان

برخی از منابع محلی افغان اعلام کردند که حمله هوایی جنگنده‌های امریکایی به مناطق مسکونی و مدرسه دخترانه در منطقه بندرخان‌آباد، ولایت قندوز در شمال افغانستان تعدادی کشته و زخمی برجا گذاشت. منابع رسمی یا مقامات افغان آمار دقیقی از تلفات غیرنظامیان افغان در این حملات ارائه نکرده‌اند اما ذبیح‌الله مجاهد، سخنگوی طالبان مدعی شده که تعداد بسیاری از غیرنظامیان در این حملات کشته و زخمی شده‌اند. همچنین منابع محلی افغان در ولایت ارزگان اعلام کردند که عملیات شبانه نیروهای خارجی در این ولایت موجب کشته شدن دست‌کم شش غیرنظامی و زخمی شدن ۱۷ تن دیگر شده است.

■ افزایش پروازهای شناسایی خارجی نزدیک مرزهای روسیه

روزنامه اینترنتی «گازیتارو» در مطلبی نوشته است: در وزارت دفاع روسیه خبر داده‌اند که جنگنده‌های نیروهای نظامی- هوایی این کشور تنها طی هفته گذشته شش مرتبه مجبور شدند به منظور رهگیری و تعقیب هواپیماهای خارجی به هوا بلند شوند. بر اساس این اطلاعات دقیقاً ۲۰ پرواز شناسایی- جاسوسی توسط دستگاه‌های پرنده کشورهای خارجی در نزدیکی خطوط مرزی روسیه ثبت شده است، البته هیچ‌یک از این پروازها حریم هوایی روسیه را نقض نکرده‌اند.» وزارت دفاع روسیه همچنین اعلام کرد که در عین حال طی هفته گذشته و در چارچوب توافقنامه «آسمان باز» متخصصان نظامی از کشورهای لهستان و اسلواکی پروازهای نظارتی مشترکی را در آسمان روسیه انجام داده‌اند. کارشناسان روسی نیز به نوبه خود در آسمان ایالات متحده امریکا، نروژ و اسپانیا پروازهای شناسایی را داشته‌اند.